

Lausuntopyyntö VM138:00/2020, hanke VN/20525/2020

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennykseksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jossa ehdotetaan annettavaksi laki tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä verovuosille 2021-2024. Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

TKI-toiminnan saaminen kasvuun on välttämättömyys

Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön aktivointi on tärkeää. Kaikki TKI-toimintaa tukevat keinot ovat eduksi Suomen kilpailukyvyille ja houkuttelevuudelle. Tarvitsemme lisäkannustimia TKI-toimintaan, jotta pääsemme digivihreän kasvun tielle kriisin jälkeen. Sekä suoria, että verotukia tarvitaan.

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritykset arvioivat T&K-verovähennyksellä olevan myönteistä vaikutusta yritysten TKI-toimintaan. Siksi Teknologiateollisuus ry ja sen jäsenyritykset kannattavat sen toteutusta. Toimivan T&K-verokannustimen tärkeimpiä elementtejä on, että se on:

- 1) Yksinkertainen ja hallinnollisesti kevyt sekä liiketoimintaneutraali.
- 2) Ei sisällä tulkinnanvaraisia käsitteitä.
- 3) Pysyvä tai ainakin pitkäaikainen.
- 4) Yhteen toimiva Business Finlandin (BF) ja ELY-keskusten tuki-instrumenttien kanssa.
- 5) Vaikuttava.

1) Mallin tulee olla yksinkertainen

Yrityksille yksinkertaisuus ja ennustettavuus on tärkeää. T&K-verovähennyksen valmistelussa on selvästi pyritty mahdollisimman selkeään ja hallinnollisesti kevyeen vähennysmalliin, kuten käyttämään tutkimusalihankintalaskuja vähennyksen pohjana. Tämä lisää vähennyksen käytettävyyttä.

2) Käsitteet eivät saa olla tulkinnanvaraisia

Käytettävyyden osalta on tärkeää määritellä, mitä T&K-kuluihin sisällytetään, mistä verovähennyksen saa tehdä. Teknologiateollisuus ry kannattaa, että laissa käytetään EU-säädöksissä käytettyjä termejä (ryhmäpoikkeusasetus) tutkimusorganisaation ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan osalta. Uuden kansallisen määritelmän lisääminen aiheuttaisi tulkintaongelmia. Esityksessä arvioidaan, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen voidaan arvioida olevan lain vaikutuspiiriin kuuluvien tutkimusorganisaatioiden hyvin tuntema säädös ja tutkimusorganisaatio tietänee, tulkitaanko se ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiseksi toimijaksi. Tämä on tärkeää, kun yritys ja tutkimusorganisaatio voivat olla kansainvälisiä toimijoita, jotka eivät

muutoin toimi Suomen lainsäädännön alaisuudessa. Yrityksen tulee pystyä varmistamaan, että organisaatio jolta palvelut ostetaan täyttää ryhmäpoikkeusasetuksen vaatimukset.

Myös tutkimus- ja kehittämistoiminnan osalta viitataan ryhmäpoikkeusasetuksen määritelmään. Näin oli myös aiemmin voimassa olleessa 2013-2014 T&K-verovähennystä koskevassa laissa. Tulkintaongelmia aiheutunee silti, mutta perusteluosan mukaan tulkinnassa nojaututaan melko paljon siihen, että tutkimusorganisaatio osaa määritellä mikä on ryhmäpoikkeusasetuksen mukaista T&K-toimintaa. Yritys kantaa vastuun, jos verovähennyksen edellytykset eivät täyty. Aukotonta mallia ei ole mahdollista laatia, joten katsomme, että valittu tapa määritellä T&K-toiminta vakiintunein ryhmäpoikkeusasetuksen termein on toimivin.

Lain 2 §:n 1 mom. 3 kohdassa todetaan, että "alihankintalaskulla tarkoitetaan...siltä osin kuin alihankintalaskun erät liittyvät 1 kohdan mukaiseen toimintaan, jonka tavoitteena on aineettoman omaisuuden luominen." Sivulla 13 määritellään kuitenkin, että "lain 2 §:n 1 kohdan mukaan tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jonka varsinaisena tarkoituksena on lisätä tietoa ja käyttää tietoa uusien sovellusten löytymiseksi" mutta "säännöksen soveltamisen edellytyksenä ei kuitenkaan ole aineettoman omaisuuden syntyminen toiminnan tuotoksena." Lisävähennyksen saaminen ei edellytä hankkeen tulosten tarkastelua tai hankkeen onnistumista. **Teknologiateollisuus ry pyytää poistamaan laista perusteluiden kanssa ristiriitaisen tekstin "jonka tavoitteena on aineettoman omaisuuden luominen."** Tulosten tarkastelu johtaisi mallin käytettävyyden heikkenemiseen ja aiheuttaisi tulkintariitoja.

3) Pysyvä tai vähintäänkin pitkäaikainen

Viimeksi voimassa olleen T&K-verovähennyksen käyttö jäi vähäiseksi, koska malli oli voimassa vain kaksi vuotta ja Verohallinnon ohjaus tuli vasta ½ vuotta myöhässä, yrityksillä ei ollut mahdollisuutta soveltaa vähennystä ilman ohjausta ja ottaa riskiä jälkikäteisistä veroseuraamuksista. Näemme hyväksi, että T&K-verovähennys on voimassa pidemmän aikaa. Järkevintä olisi mielestämme, että mallista tehtäisiin pysyvä.

Selvityksessä todetaan, että mallilla kannustetaan lisäämään TKI-yhteistyöhankkeita. Siksi esitetään, että vähennys koskisi vain hankkeita, joista sopimus on tehty lain voimaantulon jälkeen (1.1.2021). Usein TKI-kehityshankkeet ovat pitkäkestoisia ja saattavat laajentua tai versoa uusia hankkeita. **Teknologiateollisuus ry esittää, että lain 6 §:ää muutettaisiin koskemaan myös lain voimaantulon jälkeen tehtävät hankkeet, vaikka niitä koskeva sopimus olisi tehty jo aiemmin.** Kysymys on uudesta TKI-toiminnasta, johon investointi (maksu) tapahtuu lain ollessa voimassa.

4) Yhteentoimiva muiden tuki-instrumenttien kanssa

Teknologiateollisuus ry kannattaa linjausta, että verokannustimen hakemismahdollisuutta ei suljeta pois, vaikka yritys on saanut myös suoraa tukea samaan hankkeeseen, ja arvioi että tämä toimii esityksen arvion mukaisesti lisäkannustimena. Mikäli verovähennys olisi ristiriidassa Business Finlandin (BF) ja ELY-keskusten tuki-instrumenttien kanssa, verovähennyksen käyttö jäisi vähäiseksi.

Osa yrityksistä kokee, että on ongelmallista, että tutkimusorganisaation pitäisi olla sijoittautuneena Suomeen tai ETA-valtioon. Tavoitteena on vähentää eri tutkimusalihankkijoiden lukumäärä ja keskittää tutkimusalihankinta kunkin alan parhaimmille alihankkijoille. Näistä osa sijaitsee Suomen tai ETA-valtioiden ulkopuolella. Toivomme, että alueellinen rajaus voitaisiin poistaa hallituksen esityksestä.

4) Vaikuttava

Yrityksissä tehtävät TKI-investoinnit ovat vuosittain 4 miljardin euron tasolla. Siksi yritykset kokevat, että valmistettava n. 8 miljoonan euron verovähennys kuulostaa vähäiseltä. Kuten esityksessä sanotaan, kansainvälisesti tutkimus- ja kehittämistoiminnan verokannusteet ovat yleisiä. Suomeen nyt ehdotettu lisävähennys olisi OECD-vertailussa pienimpiä T&K-verotukia bruttokansantuotteeseen suhteutettuna.

Tällä hetkellä yritykset investoivat noin 100 miljoonaa euroa vuodessa TKI-yhteistyöhankkeisiin tutkimusorganisaatioiden kanssa, joista n. 75 miljoonaa euroa voisi esityksessä arvioidun mukaan olla tuen piirissä olevaa toimintaa. Mikäli nämä hankkeet saataisiin tuplaantumaan, mahtuisi verovaikutus valtiolle VM:n arvion haarukkaan: $(75\text{M€} * 50\% * 20\% = 7,5 \text{ M€})$. Siten näennäisen vaatimattomalla verovähennyksellä voi olla iso vaikutus tällaisten hankkeiden lisäämiseksi.

Teknologiateollisuus ry toivoo, että T&K-verovähennysmallista tulisi pysyvä, jolloin se olisi myös ennustettava ja vaikuttavampi. **Esitämme myös, että T&K-verovähennyksen laajentamista ryhdyttäisiin selvittämään**, mm. kattamaan yritysten itse tekemän TKI-toiminnan sekä pilottilaitoksia ja muita skaalaustoimenpiteitä (upscaling) koskevan toiminnan kulut sekä immateriaalioikeuksien suojaamisesta aiheutuvat kulut. Vähennyksen voisi ulottaa kattamaan myös tutkimusorganisaation opiskelijan tutkimustehtävään (esim. opinnäytetyö) kohdistuvat yrityksen palkkauskulut. Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritykset koosta riippumatta tukevat opiskelijoiden ja oppilaitosten kanssa tehtävää tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä ja tällainen muutos olisi myös pk-yritysten saavutettavissa, mikäli T&K-vähennyksen alarajaa tältä osin laskettaisiin.

Helsingissä 2.10.2020

Teknologiateollisuus ry

Matti Mannonen
Johtaja, Uuden luominen
Innovaatiot ja talous

Lisätietoja: Maria Volanen, johtava asiantuntija, veropolitiikka
maria.volanen@teknologiateollisuus.fi